

Πέρα απ' τα δελτία των 8

μικρή συμβολή στον προβληματισμό γύρω από
την κρίση, τη χρεοκοπία, τα ελλείμματα και τα εισοδήματα

Γ. Κυριακάκης: Τα πλούτη τους = η φτώχεια μας

Γ. Δελαστικός: Χρεοκοπεί η Ελλάδα ή η Ε.Ε.

Κ. Βεργόπουλος: Ο αδύναμος κρίκος

Π. Παπακωνσταντίνου: Στις συμπληγάδες ανεργίας χρέους

Λ. Βατικιώτης: Φτώχεια και ύφεση θα φέρουν τα μέτρα Παπανδρέου

Ανεξάρτητη Ριζοσπαστική Παρέμβαση: Είναι όλα αυτά δίκαια; Χρήσιμα; Αναγκαία;

20 Φεβρουαρίου 2010

Τα πλούτη τους = η φτώχεια μας

του Γιάννη Κυριακάκη, Οικονομολόγου, εκπαιδευτικού, Χανιά

“Επιτέλους”! Αυτό αναφώνησε ο πρόεδρος του ΣΕΒ, Δημ. Δασκαλόπουλος, μετά το πρόσφατο διάγγελμα του πρωθυπουργού. Ενθουσιάστηκε από τη σκληρότητα των μέτρων που εξαγγέθηκαν. Τώρα που μπήκαμε σε επιτήρηση θα πλέει σε πελάγη ευτυχίας. Τον περασμένο Οκτώβριο βρέθηκε σε μια έκθεση στο Λονδίνο κι αγόρασε ένα πίνακα 1,5 εκατ. \$. Όσα θα βγάλει ένας εκπαιδευτικός δουλεύοντας 60 χρόνια ή ένας εμποροϋπάλληλος δουλεύοντας 80 χρόνια ! Είναι να μη χαίρεται με τη σκληρή λιτότητα (των εργαζομένων) και με την επιτήρηση;

Στην ελληνική κοινωνία υπάρχει συσσωρευμένος τεράστιος πλούτος κι εμείς πρέπει πάλι να πληρώσουμε για χρέη που ποτέ δεν δημιουργήσαμε. Τα ταμεία είναι άδεια αλλά και οι τσέπες μας επίσης. Ποιοι έχουν τέλος πάντων τα λεφτά; Ας δούμε ορισμένα παραδείγματα :

- Τα τελευταία 12 χρόνια το ΑΕΠ της χώρας αυξήθηκε κατά 60%. Αφού το δικό μας – των εργαζομένων – εισόδημα δεν αυξήθηκε καθόλου, ΠΟΥ ΠΗΓΕ ΟΛΟΣ ΑΥΤΟΣ Ο ΠΛΟΥΤΟΣ ;
- 30.000 ελληνικές οικογένειες διαθέτουν στα τμήματα private banking των τραπεζών περίπου 50 δις € ενώ άλλα 40 δις έχουν καταθέσει έλληνες πολίτες στο εξωτερικό. Μάλλον δημόσιοι υπάλληλοι θα ‘ναι.
- Μόνο οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρείες είχαν κέρδη: 11,8 δις € το 2009, 10 δις το 2008 και 11,3 δις το 2007. Η Εθνική Τράπεζα την τελευταία πενταετία είχε κέρδη 6,3 δις €. Το 2009 η ΔΕΗ πραγματοποίησε κέρδη 1,1 δις ενώ προέβλεπε ο προϋπολογισμός της 531 εκατ. €.
- Ελληνικές επιχειρήσεις (υπολογίζονται 4.000) έχουν επενδύσει σχεδόν 20 δις € στο εξωτερικό, από τα οποία τα 16 δις στα Βαλκάνια.
- Την τετραετία 2004 – 2008 χαρίστηκαν πάνω από 9 δις € σε περίπου 50.000 επιχειρήσεις (τα 5,1 δις από τη μείωση του συντελεστή φορολόγησης των κερδών από 35% σε 25% και 3,5 δις από τις δυο ρυθμίσεις περαίωσης ανέλεγκτων χρήσεων.)
- Υπάρχουν 10.000 υπεράκτιες (offshore) εταιρείες ελληνικών συμφερόντων που διακινούν γύρω στα 500 δις € και το δημόσιο χάνει ετησίως από φόρους 6 δις.
- Κάθε χρόνο οι καταναλωτές πληρώνουν και οι επιχειρήσεις εισπράττουν αλλά δεν αποδίδουν περί τα 6 με 6,5 δις € από ΦΠΑ.
- Η εισφοροδιαφυγή φτάνει τα 8 δις € ετησίως.
- Πάνω από 5.000 επιχειρήσεις οφείλουν 31 δις € στο δημόσιο.
- Οι έλληνες εφοπλιστές αγόρασαν το 2009 -χροιά κρίσης- 164 μεταχειρισμένα πλοία διαθέτοντας 3,16 δις \$. Μικρό ποσό για τους εφοπλιστές. Ο ελληνικός εφοπλισμός ελέγχει σχεδόν το 20% του παγκόσμιου στόλου και το 40,9% της κοινοτικής ναυτιλίας. Αν και αποτελεί παγκόσμια δύναμη στηρίζεται σημαντικά από το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Η Εθνική Τράπεζα τους έχει δανείσει 3,5 δις €, η Πειραιώς 2 δις € κι ακολουθούν οι υπόλοιπες. Με τις δικές μας, τις λαϊκές αποταμιεύσεις – καταθέσεις οι τράπεζες χρηματοδοτούν το «θαύμα» της ελληνικής ναυτιλίας.
- Κι επειδή είμαστε παραδοσιακά ναυτική χώρα δεν θα μπορούσε να υστερούμε και σε κότερα, θαλαμηγούς κλπ. Ο Θοδ. και Γιάννα Αγγελοπούλου πούλησαν τη θαλαμηγό τους - που ήταν η καλύτερη στη χώρα- κι αγόρασαν ένα υπερσύγχρονο mega yacht μήκους 85,6 μέτρων κι αξίας 150 εκατομ. \$. Ο εφοπλιστής Προκοπίου έχει παραγγείλει θαλαμηγό 106 μέτρων και αξίας πάνω από 100 εκατ.\$. Ο Π. Δράγνης έχει κότερο 82 μέτρα. Έχει γραφτεί ότι η θαλαμηγός του Μελισσανίδη κοστίζει 65 εκ., του Κούστα 60 εκ., του Βαφειά το ίδιο κι ακολουθούν άλλοι με ακριβότερα κι άλλοι με φτηνότερα κότερα, όπως Κοπελούζος, Πατέρας, Τσάκος, Αλαφούζος, Δημ. Κωστόπουλος, Ρέστης, Βασιλάκης, Κοντομηνάς, Μαρινόπουλος κλπ. Ο Σπ. Λάτσης νοικιάζει την 117 μέτρων «Turama», σε μη έχοντες κότερο επιχειρηματίες, αντί 90.000 € τη μέρα !

- Μη νομίζετε ότι υστερούμε και στον αέρα. Διακόσια είκοσι ιδιωτικά αεροπλάνα είναι καταγεγραμμένα στα ελληνικά νηολόγια (χώρια όσα είναι σε νηολόγια του εξωτερικού). Η Μαρ. Λάτση έχει 3 ιδιωτικά τζετ (Boeing 757, Boeing 737 και Gulfstream IV), ο Βγενόπουλος 2 (Cesna και Falcon 900), ο Μ.Κυριακού ένα και καλό αξίας 50 εκ., ο Ρέσσης ένα των 47 εκ., ο Κόκκαλης, ο Μελισσανίδης, ο Τσακίρης, ο Μαρινάκης, ο Θοδ. κι η Γ. Αγγελοπούλου και πολλοί άλλοι. Τα έξοδα συντήρησης ενός τέτοιου αεροσκάφους φτάνουν το χρόνο 1 με 1,5 εκατ. €!
- Ο Λ. Λαυρεντιάδης ξόδεψε το Δεκέμβρη 70 εκ. € κι αγόρασε το 31,3% της Proton Bank αφού πρωτύτερα είχε δώσει 36 εκ. για το 50% του γηπέδου Καραϊσκάκη και άλλα 86 εκ. για να επαναγοράσει τη «Νεοχημική», από την πολυεθνική Carlyle. Έδωσε και κάτι «ψιλά» για ν' αποκτήσει μερτικό σε κάποια από τα μεγαλύτερα ΜΜΕ της χώρας (13,53% στον Πήγασο, που ελέγχει MEGA και Έθνος, 9,62% στην Ελευθεροτυπία, κι ελέγχει Flash 9.61, Espresso, City Press, Athens News, Σφήνα, Ισοτιμία κλπ). Ο Β. Ρέσσης αγόρασε το πιο αναγνωρίσιμο τουριστικό αξιοθέατο του Μαυροβουνίου, το νησάκι του Αγ. Στεφάνου, ξοδεύοντας 30 εκ. € και σχεδιάζει να επενδύσει 50 εκ. χτίζοντας βίλες σε αυτό.
- Έρευνα του Hotels.com (καλοκαίρι 2009) έδειξε πως η ακριβότερη σουίτα στον κόσμο νοικιάζεται 50.000\$ και είναι του Grand Resort στο Λαγονήσι Αττικής!
- Σύμφωνα με στοιχεία του ΕΟΤ, από το Μάρτη του 2005 ως τον Οκτώβρη του 2009, είχαν υπαχθεί στον αναπτυξιακό νόμο (Ν. 3290/04) 1790 επενδύσεις ξενοδόχων προϋπολογισμού 5,7 δις € και επιδοτήθηκαν με 2,5 δις €. Δηλαδή το 44% ήταν από δικά μας λεφτά. Τζάμπα επενδυτές μιας και τα υπόλοιπα είναι δανεικά από τις δικές μας καταθέσεις στις τράπεζες.
- Πάνω που πήγαν να μας πείσουν πως «δεν υπάρχει σάλιο» και λίγο μετά την ανακοίνωση της επιτήρησης, πληροφορηθήκαμε ότι αγοράζουμε 6 γαλλικές φρεγάτες κόστους 2,5 δις €, για να υπερασπίσουν τα «εθνικά μας δίκαια» ανοιχτά της Σομαλίας και στον Περσικό κόλπο.

Δεν αναφέρομαι καθόλου στις μίζες και στα σκάνδαλα (Siemens, Βατοπαίδι, δομημένα ομόλογα, διαγραφή προστίμου 5,5 δις € της «Ακρόπολης» κλπ) γιατί είναι γνωστά. Άλλωστε έχει επιληφθεί κι η ελληνική ... «δικαιοσύνη».

Ούτε στα 28 δις € που τέθηκαν στη διάθεση των τραπεζών και τώρα τα χρησιμοποιούν για να δανείσουν το κράτος σαν κοινοί τοκογλύφοι.

Μπορεί να ζούμε όλοι στην ίδια χώρα αλλά είμαστε δυο διαφορετικές χώρες, δυο διαφορετικοί και αντίθετοι κόσμοι. Δυο κόσμοι μέσα στην ίδια χώρα.

Από τη μια ο κόσμος μας: ανεργία, απολύσεις, τρομοκρατία κι εξευτελισμοί στους χώρους δουλειάς, ανασφάλιστη εργασία, μερική απασχόληση, προσωρινή απασχόληση, συντάξεις των 400€, μισθοί των 700 €, σύνταξη στα 67, δάνεια και κάρτες, τα φροντιστήρια των παιδιών, η βενζίνη στα 1,4 €, ο 14^{ος} μισθός που κόβεται, η κατάργηση των συμβάσεων, ο φόβος κι η αγωνία για το αύριο.

Κι απ' την άλλη ο κόσμος τους: τραπεζίτες, επενδυτές, golden boys, βιομήχανοι κι εφοπλιστές, πολυτελείς επαύλεις, ιδιωτικά τζετ, θαλαμηγοί, χειροποίητες Bentley και θηριώδη Hummer, διαμάντια και τσάντες Luis Vitton και Hermes, η Μύκονος, το Κολωνάκι και η Εκάλη, σαλέ και σούσι μπαρ, χαριτωμένοι μόδιστροι και «καλλιτεχνάδες διανοούμενοι λινάτσες», όπως λένε κι οι Active Member. Ένας κόσμος σπατάλης, χλιδής, σαπίλας και παρακμής.

Τελικά λεφτά υπάρχουν αλλά όχι για μας. Είναι δικά μας αλλά δεν είναι για μας. Εμείς τα «γεννήσαμε» αλλά δε μας ανήκουν. Φταίμε όμως κι εμείς γιατί όπως λέει κι η παροιμία «αν δεν εγονάτιζε η καμήλα δεν την φορτώνανε». Η επίθεση που δεχόμαστε από ΠΑΣΟΚ – ΝΔ – ΕΕ και κεφαλαιοκράτες (διεθνείς και εθνικούς) δε θα σταματήσει ποτέ από μόνη της. Τώρα πρέπει να αναχαιτίσουμε την επίθεση, τώρα να διεκδικήσουμε αναδιανομή του πλούτου, έξοδο από τη ληστική Ε.Ε. του κεφαλαίου. Για να επιστρέψει πάνω από την Ευρώπη το φάντασμα που κάποτε πλανιόταν, όπως έλεγε ο Μαρξ. Για ν' αρχίσουν πάλι να τρέμουν οι ξεσαλωμένες, σήμερα, κυρίαρχες τάξεις.

Χρεοκοπεί η Ελλάδα ή η... ΕΕ;

του Γιώργου Δελαστίκ, εφημερίδα Έθνος, 11/02/2010

Στην πολιτική επίθεση εναντίον της χώρας μας που έχει εξαπολύσει η Γερμανία και άλλες δυνάμεις της ΕΕ και στην κερδοσκοπική επίθεση που τη συνοδεύει, χρησιμοποιούνται ένα σωρό προπαγανδιστικοί μύθοι και ανακρίβειες, προκειμένου να τρομοκρατήσουν τους Έλληνες εργαζόμενους και να παραλύσουν εκ των προτέρων τις όποιες αντιδράσεις τους στα μέτρα στραγγαλιστικής λιτότητας που υποχρέωσαν τον πρωθυπουργό Γιώργο Παπανδρέου να εξαγγείλει. Επικεντρώνοντας όλη τη συζήτηση στο ύψος του ελλείμματος και του δημόσιου χρέους, επιχειρείται η παραπλάνηση της ανενημέρωτης κοινής γνώμης.

Χρεοκοπεί άραγε μια χώρα όταν επί σειρά ετών έχει ελλείμματα; Ναι, είναι η απάντηση που προσπαθούν να υποβάλουν. Όχι, είναι η σωστή απάντηση. Σε καμιά περίπτωση δεν αρκούν τα ελλείμματα για να οδηγηθεί μια χώρα σε χρεοκοπία.

Για του λόγου το αληθές, ας δούμε τι γίνεται στις οικονομικές υπερδυνάμεις του πλανήτη - την ευρωζώνη, τις ΗΠΑ, την Ιαπωνία.

Και οι τρεις, ολόκληρη τη δεκαετία 2001 - 2010 (εννοείται ότι για το 2010 αναφερόμαστε σε προβλέψεις) είχαν ελλείμματα και μόνο ελλείμματα και τα δέκα ανεξαιρέτως συνεχή χρόνια!

Η ευρωζώνη 6,6% για το 2010 και 6,2% για το 2009, αλλά και 2,5% το 2002 ή 3% το 2003.

Πολύ χειρότερη η κατάσταση στις ΗΠΑ: έλλειμμα 10% το 2010 και 12,5% το 2009 ή 5,9% το 2008. Επίσης 3,7% το 2002 και 4,8% το 2003.

Στην Ιαπωνία απερίγραπτα χειρότερα τα πράγματα: έλλειμμα 8% το 2002 και επίσης 8% το 2003, αλλά και 5,8% το 2008 και 10,5% το 2009 ή 10,2% το 2010! Για ολόκληρη τη δεκαετία, τα ελλείμματα της Ιαπωνίας ήταν σαφώς χειρότερα από αυτά της Ελλάδας!

Ναι, λένε κάποιοι, όμως η Ελλάδα δεν έχει μόνο υψηλά ελλείμματα έχει και υψηλό δημόσιο χρέος. Η Ιαπωνία να δείτε! Στο 135,4% (!) του ΑΕΠ της βρισκόταν το δημόσιο χρέος της ήδη από το 2000 και καθόλου δεν έχει μειωθεί στη διάρκεια της δεκαετίας. Αντιθέτως έχει εκτοξευθεί στο 197,2% (!), όταν το ελληνικό δημόσιο χρέος ήταν 112,6% το 2009 και εκτιμάται ότι θα φτάσει στο 125% το 2010.

Επειτα, ο περιορισμός της συζήτησης στο δημόσιο χρέος δεν επιτρέπει την πλήρη απεικόνιση της κατάστασης.

Αν επεκτείνουμε την ανάλυση στο συνολικό χρέος κάθε χώρας (το σύνολο του ποσού δηλαδή που έχει δανειστεί το κράτος, οι επιχειρήσεις και οι ιδιώτες, άρα δημόσιο συν ιδιωτικό χρέος), η εικόνα αλλάζει εντυπωσιακά.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, το συνολικό χρέος της Ελλάδας είναι στο ύψος του 179% του ΑΕΠ. Εξαιρετικά υψηλό, μπορεί να νομίσει κανείς. Ίσως, αλλά ο μέσος όρος της ΕΕ είναι... 175%! Ίδιο δηλαδή με της Ελλάδας.

Στο συνολικό χρέος δε καθόλου «πρωταθλήτρια» της ευρωζώνης δεν είναι η Ελλάδα. Την ξεπερνούν η Ολλανδία (!) με 234%, η Ιρλανδία με 222%, το Βέλγιο με 219%, η Ισπανία με 207%, η Πορτογαλία με 197%, η Ιταλία με 194% και πάει λέγοντας.

Εντυπωσιακά στοιχεία προκύπτουν επίσης όταν ασχοληθεί κανείς με το εξωτερικό χρέος μιας χώρας (πόσα χρωστούν δηλαδή το κράτος, οι επιχειρήσεις και οι ιδιώτες μιας χώρας σε ξένες τράπεζες, δεδομένου ότι πάντα ένα τμήμα του χρέους αναφέρεται σε τράπεζες της ίδιας της χώρας).

Περιορίζοντας το δείγμα στις βαλλόμενες μεσογειακές χώρες (Ελλάδα, Πορτογαλία, Ισπανία) και στην Ιρλανδία, η οποία ως... χώρα-φούσκα του νεοφιλελευθερισμού έχει συρρικνωμένο σχετικά δημόσιο χρέος αλλά αστρονομικό χρέος επιχειρήσεων και ιδιωτών, προκύπτει μια εντελώς διαφορετική κατάταξη αυτών των χωρών.

Στο εξωτερικό χρέος, λοιπόν, διαπιστώνουμε ότι η Ιρλανδία χρωστάει στους ξένους το... 414% του ΑΕΠ της και η Πορτογαλία το 130% του δικού της ΑΕΠ.

Σε σαφώς καλύτερη μοίρα βρίσκονται η Ελλάδα με 89,5% του ΑΕΠ και η Ισπανία με 80% βάσει των στοιχείων που δίνει η γερμανική εφημερίδα «Φράνκφουρτερ Αλγκεμείνε».

Υπάρχουν κι άλλες χώρες της ευρωζώνης, λοιπόν, που στην πραγματικότητα χρωστούν περισσότερα στις τράπεζες ή στους ξένους από την Ελλάδα.

ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ: Κερδοσκοπικά και πολιτικά τα αίτια

Έξι χώρες της ευρωζώνης τουλάχιστον με επικεφαλής την Ολλανδία και το Βέλγιο, έχουν συνολικό χρέος (δημόσιο και ιδιωτικό) μεγαλύτερο από αυτό της Ελλάδας! Δέκα ολόκληρα χρόνια η Ιαπωνία έχει δημόσιο χρέος τρομερά μεγαλύτερο από αυτό της Ελλάδας και παράλληλα την ίδια δεκαετία έχει ελλείμματα κατά μέσο όρο πολύ χειρότερα από τα ελληνικά!

Ο κατά κεφαλήν εξωτερικός δανεισμός της Ιρλανδίας είναι σχεδόν οκταπλάσιος (!) από της Ελλάδας. Το γεγονός ότι για καμιά από αυτές τις χώρες δεν λένε ότι χρεοκοπεί (πολύ σωστά, άλλωστε), ενώ το λένε για την Ελλάδα (εντελώς αβάσιμα), αποδεικνύει ότι η χώρα μας βρίσκεται στο επίκεντρο πολιτικών και κερδοσκοπικών επιθέσεων.

Ο αδύναμος κρίκος

του Κώστα Βεργόπουλου, εφημερίδα Ελευθεροτυπία, 12/02/2010

Το ελληνικό οικονομικό πρόβλημα εμφανίζεται σήμερα αδικαιολόγητο, προσχηματικό, υπερδιογκωμένο και απίστευτο, ώστε έτσι να αποβαίνει τελικά και ανεπίλυτο.

Η χώρα μας διασύρεται διεθνώς για υψηλό δημοσιονομικό έλλειμμα και χρέος, όμως μέγας αριθμός από τους διασύροντες διατηρούν υψηλότερα ελλείμματα και χρέη, σε σχέση με το εθνικό εισόδημά τους. Η ευρωζώνη εγκαλεί την Ελλάδα, επειδή χρειάζεται 53 δισ. ευρώ από τις χρηματαγορές, τη στιγμή που το σύνολο της ζώνης αντλεί 2.200 δισ. ευρώ κατά το τρέχον έτος. Ειδικότερα, η Ιταλία χρειάζεται 393 δισ., η Γαλλία 454 δισ., το Βέλγιο, με μικρότερο οικονομικό μέγεθος από το ελληνικό, 89 δισ. Κι ακόμη, επισημαίνεται η απόκλιση (spread) 4 μονάδων των ελληνικών επιτοκίων από τα γερμανικά, ενώ παρασιωπάται ότι στο πρόσφατο παρελθόν αυτή είχε φθάσει 18 μονάδες το 1992 και 9,5 μονάδες το 1995. Επιπλέον, οι ευρωπαϊκές τράπεζες, που έχουν ήδη κηρύξει την Ελλάδα σε «ουσιαστική πτώχευση», συνωστίζονται στις πρώτες σειρές, όταν πρόκειται να εμπιστευθούν το χρήμα τους στην αγορά ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου. Με τη συμπεριφορά τους υπονομεύουν οι ίδιες την αξιοπιστία των εκτιμήσεών τους.

Από τον σημερινό ορυμαγδό, ορισμένοι συνάγουν «διεθνή συνωμοσία» των τραπεζικών κύκλων εις βάρος της χώρας μας, όπως και των υπολοίπων αδύναμων της ευρωζώνης, των οποίων η σειρά επίκειται. Σύμφωνα με τον Σαρλ Βιπλός, από το Πανεπιστήμιο της Γενεύης¹, η συνωμοσία επιδιώκει την πρόκληση δυσπιστίας και πανικού, προκειμένου να ανέλθουν οι αποδόσεις των ελληνικών χρεογράφων, λόγω υποθετικού «υψηλού κινδύνου». Όμως, αυτό δεν θα συνέβαινε κατ' ανάγκην, εάν η ευρωζώνη είχε εκ προοιμίου τηρήσει σαφή θέση ως προς τις χώρες-μέλη που στοχοποιούνται με κερδοσκοπικές επιθέσεις. Αντ' αυτού, η ευρωπαϊκή ασάφεια διατηρείται μέχρι σήμερα, ώστε όλα τα σενάρια παραμένουν πιθανά. Οι Ευρωπαίοι ιθύνοντες αποκλείουν την αποβολή ενός μέλους από τη ζώνη, όμως ταυτόχρονα απορρίπτουν το ενδεχόμενο να προσφέρουν οικονομική στήριξη, ενώ, από την άλλη πλευρά, θεωρούν ότι ενδεχόμενη παρέμβαση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου θα ήταν ταπεινωτική για την Ευρώπη. Με αυτούς τους όρους, το ελληνικό πρόβλημα αποβαίνει ανεπίλυτο. Η ευρωπαϊκή διαχείριση περιπλέκει ασύγκριτα περισσότερο το πρόβλημα, απ' ό,τι εκ των πραγμάτων δικαιολογείται και η ιδιότητα μέλους της ευρωζώνης κινδυνεύει ν' αποδειχθεί επιβαρυντικότερη από εκείνη του μη μέλους. Η ευρωπαϊκή ασάφεια αποβαίνει τελικά καθοριστικότερος παράγων για τη μετατροπή της Ελλάδος σε αδύναμο κρίκο απ' ό,τι η διεθνή συνωμοσία.

Με τον αποκλεισμό των άλλων λύσεων, απομένει πλέον ως «μονόδρομος» η οδός της επίρριψης ολόκληρου του κόστους της αναγκαίας προσαρμογής σε αυτούς που ούτε ερωτήθηκαν ούτε επωφελήθηκαν κατά την προηγηθείσα περίοδο, αλλά παρέμειναν στα όρια της απλής επιβίωσης,

¹ Βλ. Charles WYPLOSZ, My Big Fat Conspiracy Theory, Financial Times, 5 Φεβρουαρίου 2010.

μόνιμα θύματα της ασυδοσίας των ισχυρών του χρήματος. Ακόμη μια φορά, οι ωφελημένοι από την προηγούμενη ευωχία ενοχοποιούν τα θύματα. Η επιλογή δεν είναι μόνον κοινωνικά άδικη, αλλά και οικονομικά καταστροφική.

Η παγκόσμια οικονομία βρίσκεται σήμερα σε ύφεση και η Ελλάδα μετέχει αυτής, όπως όλες οι χώρες, ανεξαρτήτως μεγέθους ελλειμμάτων και χρέους. Δεν είναι τα ελλείμματα ούτε το χρέος που προκαλούν την ύφεση, αλλά ακριβώς το αντίστροφο: η οικονομική επιβράδυνση αποβαίνει βασική αιτία διόγκωσης τόσο των ελλειμμάτων όσο και του χρέους. Η επιβράδυνση είναι η ασθένεια, τα ελλείμματα και το χρέος τα συμπτώματα. Με τη συνταγή της ευρωζώνης καταπολεμούνται τα συμπτώματα, ενώ η ασθένεια παραμένει, επεκτείνεται και μάλιστα, εξ αιτίας αυτής, κινδυνεύει να επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο. Το ευρωπαϊκό φάρμακο κινδυνεύει ν' αποδειχθεί φρικτότερο από την ασθένεια, διαβεβαιώνει η βρετανική «Γκάρντιαν»².

Πρώτον, ουδείς λόγος επιβάλλει να εξοφλείται άμεσα ένα χρέος πολλών δεκαετιών, ενώ είναι απολύτως φυσιολογικό αυτό να εξοφληθεί σε προοπτική 30 έως 50 ετών. Έπειτα, ο επίτροπος Αλμούνια συνιστά ανελέητα, αλλά κατ' εξοχήν αναποτελεσματικά μέτρα: περικοπές μισθών, ακόμη και συντάξεων, περιστολή των δαπανών, ακόμη και για εκπαίδευση, έρευνα, υγεία. Συρρικνώνεται έτσι άμεσα το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών, με συνέπεια τη βαθύτερη πτώση της οικονομίας άρα και περαιτέρω διόγκωση του ελλείμματος, του χρέους, της ανεργίας. Τα επίμαχα μέτρα επιβάλλουν ταξικές θυσίες, που όμως δεν διορθώνουν τίποτα: η ύφεση έτσι επιδεινώνεται, τα αρχικά προβλήματα επανέρχονται με περισσότερη οξύτητα. Ο μοναδικός δρόμος για να μειωθούν τα ελλείμματα και να αποπληρωθεί το χρέος δεν είναι άλλος, παρά εκείνος που διασφαλίζει την ανάκαμψη της οικονομίας και την αύξηση του εισοδήματος. Ακόμη και το φιλελεύθερο ΔΝΤ συνοδεύει τις συνταγές λιτότητας με επενδυτικά προγράμματα, ώστε να αποσοβείται η κατάρρευση της οικονομίας. Χωρίς αύξηση πιστώσεων, ανάκαμψη δεν υπάρχει. Οι ευρωπαϊκοί θεσμοί αγνοούν εντυπωσιακά αυτή τη στοιχειώδη ανάγκη. Και το ενδεχόμενο παραπομπής σε διμερή στήριξη επιβεβαιώνει άρνηση να την κατανοήσουν.

Η χώρα μας αντιπροσωπεύει ελάχιστο μέρος του εισοδήματος της ευρωζώνης, 2,7%, και κάποιιοι φαντάζονται ότι ενδεχόμενη κατάρρευσή της δεν θα είχε επιπτώσεις στο συνολικό σύστημα. Όμως, το τελευταίο αποδεικνύεται σήμερα τόσο ευάλωτο, αφού στερείται μηχανισμού αλληλεγγύης και διάσωσης και αφού η διαρκής άνοδος της ισοτιμίας του ευρώ θέτει εκτός ικανότητας ανταγωνισμού όλο και ευρύτερα τμήματα της ευρωζώνης, ώστε ακόμη και μικρές χώρες, όπως η Ελλάδα και η Πορτογαλία, να είναι σε θέση να αποσταθεροποιήσουν το ευρωπαϊκό σκάφος.

Σήμερα, οι Ευρωπαίοι, με κομμένη αναπνοή, στρέφουν το βλέμμα στις κοινωνικές αντιδράσεις από τη συνταγή των Βρυξελλών, ενώ η ελληνική κυβέρνηση προσηλώνεται μονόπλευρα στις χρηματαγορές. Όμως, όταν οι αδύναμοι καλούνται να πληρώσουν τις αμαρτίες των ισχυρών, τότε οι τοποθετήσεις χρήματος στη χώρα αναλαμβάνουν, πράγματι, υψηλό κοινωνικό και πολιτικό κίνδυνο και στην ελληνική σκηνή παίζεται σήμερα το δράμα όχι μόνον μιας μικρής ευρωπαϊκής επαρχίας, αλλά του συνόλου της ευρωζώνης.

² Βλ. C. DOUZINAS, Greeks Must Fight The Neoliberal EU, Guardian 4 Φεβρουαρίου 2010.

Στις Συμπληγάδες ανεργίας - χρέους

Ενώ ο Ομπάμα δεν διστάζει να εκτινάξει το έλλειμμα για να δημιουργήσει θέσεις εργασίας, η Ε.Ε. διακινδυνεύει κοινωνική έκρηξη

αποσπάσματα από άρθρο του Πέτρου Παπακωνσταντίνου, εφημερίδα Καθημερινή 7/2/2010

Στις μέρες μας, και οι δύο πλευρές του Ατλαντικού βρίσκονται αντιμέτωπες με ένα άλλο δικέφαλο τέρας, που αφηγά κάθε δοκιμασμένη θεραπευτική μέθοδο: την εκτίναξη της ανεργίας σε ύψη που είχε να δει ο βιομηχανικός Βορράς από την εποχή της Μεγάλης Ύφεσης, του 1929-33, παρά την εφιαλτική διόγκωση των ελλειμμάτων και τη διοχέτευση τεραστίων κονδυλίων για την αναθέρμανση της οικονομίας. Όχι μόνον η Ελλάδα, ιδανικός αυτόχειρας και εύκολο θύμα κερδοσκοπικών επιθέσεων, αλλά και οι ισχυρότερες χώρες του δυτικού κόσμου, άλλη περισσότερο, άλλη λιγότερο, βρίσκονται πιασμένες στη μέγγενη ανεργίας - ελλειμμάτων, έναντι της οποίας ουδείς φαίνεται να διαθέτει στρατηγική εξόδου.

Πέρυσι, τέτοιο καιρό, η Ελλάδα είχε την τιμητική της στον διεθνή Τύπο ως προπομπός αλυσιδωτών κοινωνικών εκρήξεων. Τα «Δεκεμβριανά» στη φλεγόμενη Αθήνα του 2008 προκάλεσαν ανησυχία στα όρια του πανικού και μεταφράστηκαν ως η πρώτη εξέγερση του λεγόμενου «πρεκαριάτου», της νεολαίας επισφαλούς εργασίας, απέναντι στη διεθνή οικονομική κρίση. Ο πρώην πρωθυπουργός της Γαλλίας Ντομινίκ ντε Βιλπέν προειδοποίησε ότι η χώρα του μπορεί να αντιμετωπίσει «μια νέα επανάσταση», ενώ ο πρώην σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας των ΗΠΑ, Ζμπίγκνιου Μπρεζίνσκι, μίλησε για «κίνδυνο ταξικής σύγκρουσης». Για ένα σύντομο διάστημα, η απειλή εξάπλωσης του ελληνικού ιού τροφοδότησε αριστερίζουσα ή λαϊκιστική ρητορεία ακόμη και συντηρητικών κυβερνήσεων εναντίον του «καπιταλισμού - καζίνο», χωρίς ιδιαίτερο πρακτικό αντίκρισμα.

Η «ελληνική τραγωδία»

Σήμερα, το κλισέ της «ελληνικής τραγωδίας» έχει εγκατασταθεί και πάλι για τα καλά στα πρωτοσέλιδα του διεθνούς Τύπου, αλλά με πολύ διαφορετικό νόημα. Καθώς οι φόβοι για κοινωνική ανάφλεξη δεν επαληθεύτηκαν μέσα στους 14 μήνες που μεσολάβησαν, οι κυρίαρχοι του παιχνιδιού χρησιμοποιούν τώρα την Ελλάδα ως πυγμαχικό σάκο, πειραματικό εργαστήριο, για την επιβολή μιας δρακόντειας πολιτικής δημοσιονομικής πειθαρχίας σε πανευρωπαϊκή κλίμακα. Και όχι χωρίς αποτελέσματα, όπως ήδη φαίνεται.

Ο προεδρεύων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Χοσέ Λουίς Ροντρίγκες Θαπατέρο, επέμενε μέχρι την περασμένη εβδομάδα σε μια γραμμή αντιμετώπισης της κρίσης με αναδιανομή πλούτου υπέρ των ασθενέστερων, με επεκτατική πολιτική αυξημένων κρατικών δαπανών. Στο δίλημμα αν θα έπρεπε να δοθεί προτεραιότητα στην καταπολέμηση της ανεργίας (που ανέρχεται στο τρομακτικό 18,8%) ή του ελλείμματος (11,4%, συγκρίσιμο με εκείνο της Ελλάδας), απαντούσε κατηγορηματικά υπέρ της πρώτης επιλογής. Ωστόσο, την προπερασμένη Παρασκευή, 20 Ιανουαρίου, ο σοσιαλιστής πρωθυπουργός της Ισπανίας, εκών άκων, ανέκρουσε πρύμναν: η κυβέρνησή του ανήγγειλε επώδυνο πρόγραμμα λιτότητας (περικοπή 50 δισ. ευρώ από τις κρατικές δαπάνες εντός τριετίας, σύνταξη στα 67 κ.ά.) με στόχο τη μείωση του ελλείμματος στο 3% μέχρι το 2013. Την επομένη, ο Γάλλος πρωθυπουργός Φρανσουά Φιγιόν, με συνέντευξή του στη «Φιγκαρό», παρουσίαζε πανομοιότυπο πρόγραμμα με τον ίδιο στόχο, τη μείωση του ελλείμματος στο 3% μέχρι το 2013, ανεξαρτήτως κοινωνικού κόστους. Το πρόγραμμα κατατέθηκε στις Βρυξέλλες την περασμένη Τρίτη από την υπουργό Οικονομικών Κριστίν Λαγκάρντ και ήταν τόσο λεπτομερειακό ώστε να προβλέπει μείωση των δημόσιων υπαλλήλων κατά... 33.749 θέσεις εργασίας εντός του 2010!

Επιθετική πολιτική

Επί τρεις δεκαετίες είχαμε συνηθίσει να αντιμετωπίζουμε την Αμερική ως Μέκκα του νεοφιλελευθερισμού, με την Ευρώπη να ακολουθεί γογγύζοντας, διατηρώντας πάντα περισσότερα

στοιχεία από την παράδοση του κοινωνικού κράτους. Ίσως είναι η ώρα να αλλάξουμε οπτική γωνία. Την ώρα που όλη η Ευρώπη σύρεται από τους Γερμανούς τραπεζίτες, τα πραγματικά αφεντικά της Ευρωζώνης, στην πιο αυστηρή λιτότητα, η Αμερική του Μπαράκ Ομπάμα αναζητεί έναν άλλο δρόμο, έστω και αν δίνει την εικόνα πως προσπαθεί να τετραγωνίσει έναν φαύλο κύκλο, αντί να τον διαρρήξει.

Την περασμένη Δευτέρα, ο Ομπάμα κατέθεσε στο Κογκρέσο τον κρατικό προϋπολογισμό του καινούργιου χρόνου. Πολλοί προεξοφλούσαν ότι, ύστερα από την ήττα-σοκ των Δημοκρατικών στη Μασαχουσέτη και την εξέγερση των προνομιούχων μεσοστρωμάτων εναντίον της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης, ο Ομπάμα θα στρεφόταν αποφασιστικά προς τα δεξιά, σε μια πολιτική αυστηρής δημοσιονομικής πειθαρχίας. Όσοι στοιχημάτισαν σε κάτι τέτοιο, πρέπει να απογοητεύτηκαν.

Σε πείσμα της υπερχρέωσης της Αμερικής, ο Ομπάμα θέτει ως άμεση προτεραιότητα την καταπολέμηση της ανεργίας (επίσημα, είναι γύρω στο 10,5%, ενώ αν υπολογιστεί και η υποαπασχόληση φτάνει το 17,5%), με ένα δαπανηρό πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων και κινήτρων, το οποίο θα εκτινάξει το έλλειμμα στο ιστορικό ρεκόρ των 1,6 τρισ. δολαρίων, κάτι που θα αντιστοιχεί στο 10,6% του ΑΕΠ, έναντι 9,9% που είναι σήμερα. Σε αντίθεση με τη νεοφιλελεύθερη στρατηγική των φοροαπαλλαγών στον επιχειρηματικό κόσμο, ο προϋπολογισμός του προβλέπει νέους φόρους της τάξης του 1,4 τρισ. εντός της επόμενης δεκαετίας, με ειδικές αναφορές στη φορολογία των πολυεθνικών επιχειρήσεων και των μεγάλων τραπεζών.

Δουλειές!

Είναι ενδιαφέρον, μάλιστα, ότι η ναυαρχίδα του κατεστημένου αμερικανικού Τύπου, οι «Νιου Γιορκ Τάιμς», όχι μόνο δεν καυτηρίασαν τον Ομπάμα για λαϊκισμό, αλλά τον κάλεσαν να ακολουθήσει πιο τολμηρή, επεκτατική πολιτική. «Όχι απασχόληση, όχι ανάκαμψη» (κατά το no Martini, no party του Τζορτζ Κλούνεϊ) ήταν ο εύγλωττος τίτλος κύριου άρθρου της εφημερίδας στις 31 Ιανουαρίου, από όπου το απόσπασμα: «Τι χρειάζεται, επομένως, για να μετατραπεί η προϊούσα ανάκαμψη σε σταθερή ανάπτυξη; Με μια λέξη: δουλειές! Η απασχόληση δημιουργεί εισόδημα και κατανάλωση, οι πωλήσεις ανεβαίνουν, οι επιχειρήσεις επενδύουν, κάτι που δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας, σε έναν ενάρετο, ανοδικό κύκλο... Μεσοπρόθεσμα, το έλλειμμα αποτελεί σοβαρό πρόβλημα. Αυτή τη στιγμή, όμως, δεν μπορεί να υπάρξει βιώσιμη ανάπτυξη αν δεν δημιουργηθούν γρήγορα εκατομμύρια θέσεις εργασίας». Μια άποψη, η οποία, αν δεν προερχόταν από τη σύνταξη των «Νιου Γιορκ Τάιμς», θα ακουγόταν στη Γηραιά Ηπειρο ως επικίνδυνος αριστερισμός.

Σύμφωνο... αστάθειας για ευρώ, οικονομίες

Μιλώντας σε δημόσια εκδήλωση, την περασμένη Δευτέρα, ο καθηγητής Κώστας Βεργόπουλος υπήρξε καταλυτικός στην κριτική του Συμφώνου Σταθερότητας, το οποίο, όπως δήλωσε, λειτουργεί ως σύμφωνο... αστάθειας του ευρώ και των οικονομιών των κρατών - μελών. Πραγματικά, η στενά μονεταριστική λογική του Συμφώνου, κομμένη και ραμμένη στα μέτρα του τοκογλυφικού κεφαλαίου, οδηγεί σε τραγελαφικά αδιέξοδα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιοποιεί η Ένωση Τραπεζών, την τετραετία 2004 - 2008 οι τέσσερις μεγαλύτερες ελληνικές τράπεζες πέτυχαν αθροιστικά αύξηση κερδών κατά 138,69%, ενώ οι φόροι τους μειώθηκαν κατά 37,05%. Σαν να μην έφταναν αυτά, ύστερα από την κατάρρευση της Lehman Brothers, οι τράπεζες, στην Ελλάδα και σε ολόκληρο τον δυτικό κόσμο, δέχθηκαν πακτωλό κονδυλίων από τους κρατικούς προϋπολογισμούς για να αποφευχθεί το επαπειλούμενο κραχ.

Στη συνέχεια, ήταν οι ίδιες τράπεζες που συνέβαλαν στην περαιτέρω επιδείνωση της δημοσιονομικής κρίσης, δανειζόμενες με 1% από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, για να δανείσουν το εθνικό κράτος με τοκογλυφικά επιτόκια της τάξης του 5% και 6% – καθ' όλα νόμιμα, σύμφωνα με το Σύμφωνο Σταθερότητας, το οποίο, την ίδια στιγμή, απαγορεύει στα κράτη να

δανείζονται από την Κεντρική Τράπεζα! Ωστόσο, η συστηματική αφαίμαξη του κράτους απειλεί να επιφέρει τη Νέμεση μέσω της αύξησης των spreads, που συνεπάγονται αβάσταχτα επιτόκια δανεισμού και για τις ίδιες τις τράπεζες. Κι έτσι, οι λαοί της Ευρώπης θα κληθούν να πληρώσουν για τρίτη και τέταρτη φορά τις τράπεζές «τους», για να αποτραπεί μια εθνική χρεοκοπία!

Σ' αυτό το φόντο, δεν είναι παράξενο που οι φωνές αμφισβήτησης του Συμφώνου Σταθερότητας πυκνώνουν και όχι μόνο από την πλευρά της Αριστεράς. Ο νομπελίστας Τζόζεφ Στίγκλιτς προτείνει Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλληλεγγύης και ευρωπαϊκό ομόλογο για τις δοκιμαζόμενες οικονομίες των χωρών - μελών. Ακόμη και στους κάθε άλλο παρά φιλληλικούς «Φαϊνάνσιαλ Τάιμς», ο Βόλφγκανγκ Μίνχαου έγραφε πρόσφατα ότι «απαραίτητη προϋπόθεση για τη διάσωση της Ευρωζώνης είναι η μείωση των εσωτερικών της ανισοροπιών», η πραγματική σύγκλιση των οικονομιών της. Σημείωνε, μάλιστα, ότι δεν πρέπει να ενοχοποιούνται περισσότερο τα ελλείμματα χωρών όπως η Ελλάδα και η Ισπανία, από τα πλεονάσματα χωρών όπως η Γερμανία, οι μυωπικά εγωιστικές πολιτικές των οποίων συνέβαλαν τα μέγιστα και στην ελληνική κρίση.

Τα «Δεκεμβριανά» της Αργεντινής

Όπως η Ελλάδα, έτσι κι η χώρα του τάνγκο βγήκε από μια λαομίσητη δικτατορία υπό το βάρος μιας εθνικής ήττας (πόλεμος των Φόκλαντ), γεγονός που τροφοδότησε ένα κύμα αριστερόστροφου αντιαμερικανισμού. Εταίρος του Ανδρέα Παπανδρέου στην περίφημη «Πρωτοβουλία των Εξι», ο πρόεδρος Ραούλ Αλφονσίν ξεκίνησε μια πολιτική καταπολέμησης της φτώχειας, για να στραφεί γρήγορα, υπό την πίεση του εξωτερικού χρέους, προς τη σκληρή λιτότητα, με αποτέλεσμα να χάσει τις εκλογές του 1989 από τη νεοφιλελεύθερη, περονιστική Δεξιά.

Υπό την προεδρία του Κάρλος Μένεμ, η Αργεντινή αναδείχθηκε στον πιο καλό μαθητή του νεοφιλευθερισμού. Απελευθέρωσε τις αγορές, πούλησε 400 στρατηγικής σημασίας δημόσιες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένου του 70% των τραπεζών και κάρφωσε το εθνικό νόμισμα, το πέσο, με το δολάριο για να προσελκύσει κερδοσκοπικά κεφάλαια. Το αντίτιμο, όμως, ήταν να καταρρεύσει η πάλοι ποτέ ισχυρή εθνική βιομηχανία, να εκτιναχθεί στα ύψη η ανεργία και να καταχρεωθεί η χώρα. Τον Δεκέμβριο του 2001, ο κεντροαριστερός πρόεδρος Φερνάντο ντε λα Ρούα βρέθηκε αντιμέτωπος με γενικευμένη λαϊκή εξέγερση στα μεγαλύτερα αστικά κέντρα, αναγκάστηκε να κηρύξει στρατιωτικό νόμο, απέτυχε οικτρά να συγκρατήσει το πλήθος και μόλις πρόλαβε να δραπετεύσει με ελικόπτερο από την ταρατσα του προεδρικού μεγάρου.

Ο «εργατικός Δεκέμβρης» του Μπουένος Αϊρες ήταν το καλύτερο διαπραγματευτικό χαρτί του επόμενου, εκλεγμένου προέδρου, Νέστορ Κίρτσνερ, ο οποίος πέτυχε να ακυρωθεί μεγάλο μέρος του χρέους της χώρας του. Ακολουθώντας πολιτική «αποσύζευξης» από την παγκοσμιοποίηση, μερικού προστατευτισμού και αναδιανομής εισοδήματος, η Αργεντινή είδε την οικονομία της να αναπτύσσεται με ετήσιους ρυθμούς της τάξης του 8,5% την περίοδο 2003-2008, ενώ το δημόσιο χρέος της ανέρχεται σήμερα στο 44% του ΑΕΠ, ένα ποσοστό που θα έκανε ευτυχέστατες πάρα πολλές, ισχυρές κυβερνήσεις του δυτικού κόσμου.

Φτώχεια και ύφεση θα φέρουν τα μέτρα Παπανδρέου

του Λεωνίδα Βατικιώτη, εφημερίδα Πριν, 14/2/2010

Η μείωση μισθών και συντάξεων θα περιορίσει με έμμεσο τρόπο ακόμη περισσότερο τα κρατικά έσοδα, διευρύνοντας έτσι το έλλειμμα!

Τον κίνδυνο μιας παρατεταμένης παραγωγικής καθίζησης, μιας ύφεσης χωρίς προηγούμενο με δραματικές κοινωνικές επιπτώσεις αντιμετωπίζει η οικονομία αν εφαρμοστούν τα αντιλαϊκά μέτρα που εξήγγειλε ο πρωθυπουργός με το διάγγελμα της προηγούμενης Δευτέρας. Τα μέτρα που ανακοίνωσε ο Γ. Παπανδρέου (λίγες μέρες πριν ξεκινήσει για την Ινδία και μετά για το Παρίσι και το Στρασβούργο κι από κει – μετά από λίγες ώρες τράνζιτ στην Αθήνα – για την Μόσχα) θα προκαλέσουν μια πρωτοφανή αναδιανομή του κοινωνικού πλούτου προς όφελος της αστικής τάξης, θα βαθύνουν τη φτώχεια για την εργαζόμενη πλειοψηφία και θα εκτινάξουν την ανεργία σε ισπανικά επίπεδα της τάξης του 20%. Το πάγωμα των μισθών, η αύξηση των φόρων και των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης συνιστούν μια θεραπεία – σοκ εφάμιλλη αυτών που επέβαλε το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στην Ασία για να οδηγήσει τις πάλαι ποτέ τίγρεις στην αποσάρθρωση του παραγωγικού τους ιστού και την κοινωνική πλειοψηφία αυτών των χωρών στην εξαθλίωση. Το ίδιο θα συμβεί και στην Ελλάδα αν οι εργαζόμενοι δεν ανατρέψουν με τους αγώνες τους αυτή την πολιτική.

Τα μέτρα που εξήγγειλε ο Γ. Παπανδρέου μέσα σε ένα εμπόριο πατριωτισμού και ρεσιτάλ κινδυνολογίας, για να τσιμπήσει κι ο Γ. Καρατζαφέρης με τα 61 σπίτια στο πόθεν έσχες του – όσο κι αν φαίνεται παράδοξο – δεν πρόκειται να λύσουν το πρόβλημα των υψηλών δημοσιονομικών ελλειμμάτων (της διαφοράς δηλαδή μεταξύ κρατικών εσόδων και δαπανών) και του υπέρογκου δημόσιου χρέους (που συνάπτει το δημόσιο για να καλύψει τις χρηματοδοτικές του ανάγκες). Μια ματιά να ρίξει κανείς στους παράγοντες που καθόρισαν το έλλειμμα, όπως παρουσιάζονται στο Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης, στην πρώτη θέση και με διαφορά, συνεισφέροντας τις 6 ποσοστιαίες μονάδες από τις 10,7 του ελλείμματος του 2009, είναι τα έσοδα – κι όχι οι δαπάνες που συνήθως χαρακτηρίζονται υπαίτιες. Η υστέρηση των εσόδων, που οδήγησε στην εκτίναξη του ελλείμματος, ήταν με έμμεσο και άμεσο τρόπο αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης. Οι υποχρεώσεις αντιθέτως των νοσοκομείων – από την πλευρά των δαπανών, που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν έξοδα κοινωνικής πολιτικής, ήταν μόλις 0,9%, Ούτε δηλαδή στο 10% του ελλείμματος δεν συνέβαλαν. Η πρώτη διαπίστωση λοιπόν είναι πως κατά βάση, το δημοσιονομικό έλλειμμα δεν είναι πρόβλημα δαπανών, δεν είναι πρόβλημα δηλαδή του «σπάταλου κράτους» ή των γενναίων παροχών που απολαμβάνουν οι εργαζόμενοι, αλλά ανεπαρκών εσόδων. Η δεύτερη διαπίστωση για το δυναμικό παράγοντα που κινεί την καπιταλιστική οικονομία στην Ελλάδα περιγράφεται πάλι στο Πρόγραμμα Σταθερότητας κι αφορά τις αιτίες για την μείωση του ΑΕΠ κατά 1,2% το 2009: «Η μείωση του προϊόντος οφείλεται ως επί το πλείστον στη αρνητική συμβολή κατά 6,1 μονάδες της ως πρόσφατα δυναμικής εγχώριας ζήτησης». Τα δύο τελευταία μαζί μας δίνουν το εξής αντίδοτο στην κρίση: Αυξάνεται η εγχώρια ζήτηση για να αυξηθεί το προϊόν, αυτό να αυξήσει τα δημόσια έσοδα κι αυτά με τη σειρά τους να μειώσουν το δημοσιονομικό έλλειμμα, που θα πάψει πλέον να πυροδοτεί την αύξηση του δημόσιου χρέους και τη λύσσα των Βρυξελλών.

Αντί αυτής της προφανούς παρότι μηχανικής λύσης, το ΠΑΣΟΚ με τη σύμφωνη γνώμη της ΕΕ και των βιομηχάνων τι προτείνει; Κάθετη μείωση μισθών – ημερομισθίων και εγχώριας ζήτησης, που πλέον δεν θα μπορεί να τροφοδοτηθεί ούτε με δανεικά όπως συνέβαινε την προηγούμενη δεκαετία με την φρενήρη πιστωτική επέκταση! Μα αυτό θα την «κάψει» την οικονομία! Θα φέρει μαζί με φτώχεια, ανεργία και χιλιάδες άστεγους, χρόνια και παρατεταμένη ύφεση, «λουκέτα» και «κανόνια»! Τις πιο ζοφερές προοπτικές υπογραμμίζει κι η τελευταία έρευνα του IOBE, βάση της οποίας το 2009 παρατηρήθηκε μείωση των βιομηχανικών επενδύσεων κατά 45% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Πρόκειται για μείωση που όσο κι αν αντιστραφεί τα επόμενα χρόνια θα ρίχνει βαριά τη σκιά της στην βιομηχανική παραγωγή και τις θέσεις εργασίας για την επόμενη πενταετία.

Αυτό προφανώς το συνειδητοποιεί κι η κυβέρνηση, η οποία είναι ηλίου φαεινότερο ότι στην πράξη ασπάζεται το «φετιχισμό του ελλείμματος» που αποδοκίμαζε ο Στίγκλιτς στο συνέδριο του Εκόνομιστ και επιλέγει μια γραμμή βίαιης αναδιάρθρωσης, ανάλογης του γραμμής του Μητσοτάκη την περίοδο '90-'93, με δύο ζητούμενα: Υπό την επίκληση της δημοσιονομικής κρίσης και των έξωθεν πιέσεων για εξορθολογισμό των δημόσιων οικονομικών μια αναδιάρθρωση του επιχειρηματικού χάρτη, προς όφελος του μεγάλου εγχώριου και διεθνούς κεφαλαίου κι επίσης μια άνευ προηγουμένου μείωση του καθαρού εισοδήματος των εργαζομένων και συντριβή κατοχυρωμένων δικαιωμάτων τους, όπως τα ασφαλιστικά και τα φορολογικά. Η κυβέρνηση επομένως δεν θέλει να μειώσει το έλλειμμα και το χρέος. Εκ του πονηρού τα επικαλείται σείοντάς τα εκφοβιστικά για να νομιμοποιήσει και να συγκαλύψει την αντιλαϊκή της επίθεση, παρουσιάζοντάς την ως εθνική ανάγκη.

Εξετάζοντας άλλωστε τις αιτίες που προκάλεσαν την έκρηξη του δημόσιου χρέους το αποτύπωμα της αστικής τάξης είναι ανεξίτηλο από την πρώτη στιγμή που το χρέος στην Ελλάδα πήρε απειλητικές διαστάσεις μέχρι σήμερα. Το δημοσιονομικό πρόβλημα δηλαδή το δημιούργησε το κεφάλαιο κι όχι η εργασία. Πιάνοντας πάλι το νήμα από την άκρη των δημόσιων εσόδων η τελευταία έκθεση του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας για το 2008, περιέγραφε με κάθε λεπτομέρεια τον... ένοχο: «τα έσοδα από τη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων μειώθηκαν κατά 10% έναντι του προηγούμενου έτους και υστέρησαν κατά 13,9% σε σχέση με το στόχο του προϋπολογισμού, παρά τη σημαντική αύξηση των κερδών το 2007 κατά 26%. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στη μείωση του φορολογικού συντελεστή κατά 13,8% (από 29% σε 25%) για τα κέρδη του 2007»! Τα έσοδα λοιπόν υστερούν, προκαλώντας έλλειμμα, λόγω της κρίσης που περιορίζει την οικονομική δραστηριότητα κι επομένως τους αναλογούντες φόρους κι επίσης λόγω των μειωμένων συντελεστών φορολόγησης του κεφαλαίου. Παράγοντας που για μια ακόμη φορά έμεινε στο απυρόβλητο από τις ανακοινώσεις του Γ. Παπανδρέου, ο οποίος παρά να αυξήσει τους συντελεστές φορολόγησης των επιχειρήσεων προτίμησε να αυξήσει τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των εργαζομένων επικαλούμενος την αύξηση του προσδόκιμου όρου ζωής – λες κι όλοι οι άνθρωποι μπορούν να κάνουν τη ζωή που κάνει ο ίδιος κι ο συνοδοιπόρος του Καρατζαφέρης.

Την μερίδα του λέοντος επίσης για την άνοδο του ελλείμματος και του χρέους έχει και το διεθνές κεφάλαιο που απαιτεί εδώ και τώρα και με κάθε κόστος την τιθάσευσή τους. Η διεθνής κερδοσκοπία με άλλα λόγια με το ένα χέρι θησαυρίζει από τα δάνεια που έχει δώσει και συνεχίζει να δίνει σε κάθε αστικό κράτος, υποσκάπτοντας κάθε δυνατότητα να ξεφύγει από αυτό τον φαύλο κύκλο, και το άλλο χέρι το χρησιμοποιεί για να διδάσκει την δημοσιονομική πειθαρχία και να απειλεί θεούς και δαίμονες. Αρκεί η παράθεση ορισμένων μεγεθών από τον κρατικό προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους για να φανεί πόσο επωφελής είναι η «βιομηχανία του χρέους»: Το συνολικό δημοσιονομικό έλλειμμα για παράδειγμα ανέρχεται σε 22,5 δισ. ευρώ, αντιστοιχώντας στο 9,2% του ΑΕΠ. Για τόκους μόνο οι τοκογλύφοι της διεθνούς κερδοσκοπίας θα πάρουν φέτος από τον κρατικό προϋπολογισμό και τους φορολογούμενους 13 δισ. ευρώ (ποσό που ισοδυναμεί σχεδόν με τους μισθούς των εργαζομένων στην κεντρική διοίκηση). Δηλαδή σχεδόν το 60% του ελλείμματος προέρχεται από τους τόκους που πληρώνουμε για να εξυπηρετήσουμε δάνεια που έχουν δοθεί εδώ και δεκαετίες. Για χρεολύσια δε φέτος θα δοθούν 19,5 δισ. ευρώ ή το 87% του δημοσιονομικού ελλείμματος. Αν δηλαδή αποφάσιζε η σύγχρονη Ελλάδα να τιμήσει τον αρχαίο νομοθέτη Σόλωνα επαναφέροντας τη Σεισάχθεια, κι αρνούταν να πληρώσει τόκους και χρεολύσια, το έλλειμμα θα εξαφανιζόταν μονομιάς και στη θέση του θα είχαμε ένα πλεόνασμα ύψους 10 δισ. ευρώ, ικανό να χρηματοδοτήσει την πιο γενναιόδωρη και φιλολαϊκή πολιτική παροχών!

Ακούγεται εξωπραγματικό και ανεφάρμοστο. Μήπως όμως είναι μονόδρομος αν σκεφτούμε τι θυσίες απαιτούνται από δεκάδες εκατομμύρια εργαζόμενους στην Ελλάδα, την Πορτογαλία, την Ισπανία, την Ιρλανδία, την Αγγλία και αλλού προκειμένου να περιοριστούν χρέη και ελλείμματα δηλαδή να θησαυρίσει μια χούφτα τοκογλύφων;

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Συλλόγου Εκπαιδευτικών Π.Ε. Πειραιά «Η Πρόοδος»

Μέσα σε δώδεκα μήνες είδαμε το 7% περίπου της αγοραστικής δύναμης του μισθού μας να χάνεται, ενώ αναμένεται και συνέχεια, που μπορεί και να φτάσει στο 20% (με νέες μειώσεις του ονομαστικού μισθού και περαιτέρω αύξηση των έμμεσων φόρων).

Μεγαλύτερη είναι η μείωση που ανακοινώνουν για τις συντάξεις μας. Επιπλέον θέλουν να δουλεύουμε και περισσότερα χρόνια.

Το πρόσκαιρο όφελος που θα δούμε από την παρακράτηση φόρου φέτος, θα εκμηδενιστεί κατά πάσα πιθανότητα όταν φορολογηθούν τα εισοδήματα του 2010, αφού είναι ιδιαίτερα υψηλές οι ποινές, σε περίπτωση που δεν μαζέψουμε τα υπερβολικά ποσά αποδείξεων που απαιτούνται.

Το ξεχαρβάλωμα των δημόσιων υπηρεσιών θα χειροτερέψει την ποιότητα των δημόσιων αγαθών και θα μας οδηγεί όλο και συχνότερα στην αγορά, πληρώνοντας για πράγματα και υπηρεσίες που μέχρι τώρα ήταν δωρεάν.

Τέλος, η ανεργία θα χτυπήσει την πόρτα περισσότερων νέων συναδέλφων. Του χρόνου αναμένεται να δουλεύουν στην εκπαίδευση 10 με 11 χιλιάδες λιγότεροι συνάδελφοι. Η δική τους ανεργία θα σημάνει χειρότερη παιδεία για τους μαθητές και χειρότερες εργασιακές συνθήκες για μας.

Είναι όλα αυτά αναγκαία; Είναι χρήσιμα; Είναι δίκαια;

Με το έντυπο αυτό θέλουμε να συμβάλλουμε στον προβληματισμό γύρω από τα ερωτήματα αυτά. Οι απαντήσεις που επιλέξαμε δεν ακούγονται στα κανάλια. Δεν αρέσουν στους καναλάρχες και τους χρυσοπληρωμένους τηλεαστέρες τους. Σε μας όμως είναι χρήσιμες, αφού αν είναι σωστές (όπως πιστεύουμε) τότε η θέση μας είναι στο δρόμο, στη διαδήλωση, στην απεργία.

Ο Γ. Κυριακάκης δείχνει ότι στη χώρα αυτή λεφτά υπάρχουν, αλλά είναι προκλητικά συγκεντρωμένα.

Ο Γ. Δελαστίκ ανασκευάζει τους μύθους περί χρεοκοπίας της Ελλάδας εξαιτίας του ελλείμματος και του δημόσιου χρέους, μέσα από το παράδειγμα άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Ο Κ. Βεργόπουλος εξηγεί γιατί το ευρωπαϊκό φάρμακο (μείωση του ελλείμματος εδώ και τώρα) είναι φρικτότερο από την ίδια την ασθένεια (έλλειμμα).

Ο Π. Παπακωνσταντίνου αναδεικνύει τις διαφορές μεταξύ Ευρώπης και ΗΠΑ στον τρόπο αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης, αποκαλύπτοντας ότι αυτά που ζητάμε με τις απεργίες μας δεν εντάσσονται ούτε σε μία ανεύθυνη λαϊκιστική πολιτική ούτε αποτελούν αριστεριστικά παραληρήματα.

Ο Λ. Βατικιώτης εξηγεί τη “χρησιμότητα” της μανίας με τα ελλείμματα του δημοσίου, αφού μέσω αυτής επιχειρείται η αναδιάρθρωση του επιχειρηματικού χάρτη της χώρας και (κυρίως) η συντριβή των δικαιωμάτων των εργαζόμενων και η αύξηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων.

